

Solvognen

Det historiske overblik side 44

Her er ideer til, hvordan kanonpunktet Solvognen kan integreres i emner/temaer.

Fundet

Under sensommerens pløjning i 1902 fandt en landmand stykker af solvognen i et mosedrag ved Trundholm i Nordvestsjælland. I første omgang troede han, at det var noget gammelt kasseret legetøj, og han tog stumperne med hjem til sine børn. En uges tid senere hørte Nationalmuseet dog om fundet, og herfra iværksatte man straks en undersøgelse. På et område på ca. 20 m² fandt man flere stumper til det, der skulle vise sig at være solvognen. I 1998 foretog man en ny undersøgelse af området med brug af en metaldetektor og fandt yderligere en del fragmenter til vognen.

Solvognen er fremstillet ved hjælp af ganske avancerede støbeteknikker. Det gælder bl.a. den såkaldte "à cire perdue"-metode, hvor man oven på en lerkerne byggede en voksmodel af hver enkelt af vognens dele. Ornamentik blev ridset eller stemplet ind i voksen. Voksmodellen blev herefter dækket af ler, og det hele blev brændt. I denne proces smeltede voksen bort, og tilbage var en støbeform af brændt ler. Den fyldte man så med smeltet bronze. Solvognen er ca. 60 cm lang. Hesten vejer ca. 2.600 g og med den bladguldbelagte og 26 cm høje solskive vejer den ca. 1.500 g.

Som det fremgår af bogen, forestillede bronzealderens mennesker sig formentligt, at Jorden var flad. Arkæologen Jørgen Jensen mener, at selve vognstellet, dvs. hjulene og akserne, kun har haft den funktion, at Solvognen har kunnet køres frem under de religiøse ceremonier. Men netop egerhjulene viser sandsynligvis forbindelser til Middelhavsområdet, hvor man bl.a. har fundet tilsvarende hjul ved Mykene i Grækenland og i Egypten.

Egerhjulet blev formentligt udviklet i området ved Sortehavet kort før år 2.000 f.v.t. Her blev det brugt til hestetrukne stridsvogne. Og det var også på stridsvogne, at brugen af egerhjulet blev udbredt i Middelhavsområdet i de følgende århundreder. Solskiver formet som egerhjul findes på utallige helleristninger i Norden. De kan være placeret på skibe eller mænd holder dem i vejret. At hestetrukne stridsvogne også har været kendt i Norden ses på kongegraven i Kivik (se billedet side 41). Man må derfor antage, at der i bronzealderen har været kulturelle og handelsmæssige forbindelser mellem Norden og Middelhavsområdet. Derfor er det langt fra sikkert, at Solvognen faktisk er fremstillet i Danmark

Emne: Bronzealderen

Historien om solvognen kan være anledningen til at arbejde med bronzealderen som emne. I emnet kan bl.a. indgå:

- Samfundets organisation – fra høvdingeslægter til trælle
- Produktion: landbrug, bronzestøbning etc.
- Religion og kult
- Handel og bytte

Tema: Kulturmøder og forandring

Solvognen kan være et afsæt til at arbejde med et tema, der består af en 4-5 "nedslag" i historien med eksempler på, at et samfunds kultur ændrer sig i mødet med andre kulturer. Eksempler på disse nedslag kan være:

- Germanerne og romerne i de første århundreder.
- Vikingetiden
- Opdagelsesrejsende
- Udvandring/indvandring
- De globaliserede mediers kulturpåvirkning.

Jens Aage Poulsen: *Hit med Historien! Grundbog til 6. klasse*, Gyldendal 2006 indeholder en række emner om forskellige kulturmøder.

Tema: Nationale symboler

Solvognen blev fundet i 1902. Dvs. på et tidspunkt, hvor Danmark var trængt som selvstændig stat (tabet af hertugdømmet Slesvig i 1864), og hvor nationalismen og behovet for en nationsopbygning var stærk. Det var en udbredt opfattelse, at en nation var et folk, der havde et fælles sprog, fælles kultur og historie. En nation havde ret til en stat, en nationalstat. Danmark var en ægte nationalstat, der efter 1864 ikke rummede nationale mindretal.

Solvognen blev derfor straks et nationalt klenodie, der angiveligt viste storheden i Danmarks oldtid – på linje med vikingetiden. Klassen kan undersøge, hvad man symbolsk har brugt og bruger solvognen til. Herefter kan man inddrage andre nationale symboler. Læreren kan finde inspiration i bl.a. Inge Adriansen: *Nationale symboler i Det Danske Rige 1830-2000*, Museum Tusulanums Forlag 2002

Materialer:

Bøger:

Claudi-Hansen, Lone: *Himmelskiven og solvognen*, Nationalmuseet 2005

Ebbesen, Klaus: *Bronze – smykker redskaber*, Munksgaard 1991

Markvad, Jørgen: *Gro og solvognen*, Yduns Æbler 2008

Links:

Nationalmuseets side "Guder og Grave":

<http://www.guderoggrave.dk/>

Forslag til undervisningsforløb med udgangspunkt i Solvognen:

<http://www.emu.dk/modul/solvognen-en-del-af-historiekanonen-0>